

APRÍL 2013

apríl 1968 – sformovala sa skupina evanjelických duchovných, postihnutých perzekúciami predchádzajúceho obdobia; vydala *veľkonočné vyhlásenie*, v ktorom požadovala rehabilitáciu nespravodlivo prenasledovaných kňazov obnovenie slobody cirkvi; iniciovala schôdzu evanjelických duchovných na Čertovici, na ktorej vznikol Prípravný výbor a bolo tu prijaté rozhodnutie požiadať predsedníctvo cirkvi, aby odstúpilo; 22. 4. 1968 delegácia výboru vyzvala na GBÚ zbor biskupov, aby abdikoval a vypísal nové voľby, svoje rozhodnutie mali biskupi do 28. 4. oznámiť Gustávovi Plavcovi do Ružomberka (45. výročie)

2. 4. 1853 – v **Lazoch pod Makytou sa narodil Július Žarnovický**, evanjelický kňaz, konsenior Bratislavského seniorátu, národovec, obranca národných práv Slovákov na cirkevnej pôde, cirkevný publicista a autor duchovnej poézie (160. výročie)

3. 4. 1913 – na **Starej Turej sa narodil Rudolf Košťial**, evanjelický kňaz, myjavský senior, biskup Západného dištriktu, tajomník Štúrovej evanjelickej spoločnosti, zakladateľ a predseda Slovenskej ekumenickej biblickej spoločnosti (100. výročie)

7. 4. 1738 – v **Banskej Bystrici – Radvani zomrel Ján Radvanský**, podžupan Zvolenskej stolice, účastník povstaní I. Tóköliho a F. II. Rákociho, stoličný vyslanec a obhajca evanjelickej cirkvi na zasadnutiach uhorských snemov, perzekvovaný mimoriadnym súdom generála Caraffu v Prešove (275. výročie)

8. 4. 1883 – v **Záriečí zomrel Karol Križan**, evanjelický kňaz, trenčiansky senior, pedagóg, národnokultúrny dejateľ, zakladajúci člen Matice českej a slovenskej, podporovateľ patronátnych gymnázií v Revúcej a Martine, stúpenec protestantského patentu, iniciátor miestnych osláv cyrilo-metodského milénia r. 1863, cirkevný i svetský publicista (130. výročie)

9. 4. 1793 – v **Štítniku sa narodil Gustáv Adolf Sontág**, dôstojník, stoličný hodnostár, právnik, novokantovský filozof, popredný literárny kritik, dramatik, člen Uhorskej akadémie vied, zakladajúci člen Kisfaludyho spoločnosti; **zomrel v Pešti 7. 6. 1858** (220. a 155. výročie)

9. 4. 1933 – v **Bratislave zomrel Dušan Fajnor**, evanjelický kňaz, nitriansky senior, biskup Západného dištriktu a generálny biskup ECAV, bojovník proti maďarizácii, spoluvorca novej cirkevnej organizácie a ústavy v podmienkach ČSR, cirkevný publicista (80. výročie)

10. 4. 1828 – v **Hegyeshalome (Maďarsko) sa narodil Viktor Horňanský**, vydavateľ náboženskej literatúry a svetský funkcionár evanjelickej cirkvi, spoluzakladateľ evanjelického sirotinca v Budapešti, vydavateľ *Zpěvníka*, redaktor protestantských ročeniek a evanjelického časopisu *Glaubensbote* (185. výročie)

12. 4. 1978 – v **Martine zomrel Peter Uličný**, staviteľ, autor projektu ev. a. v. sirotinca v Modre (35. výročie)

13. 4. 1888 – v **Očovej sa narodil Ludovít Štefan Šenšel**, evanjelický kňaz, liptovský senior, správca a predseda spolku Transcius a Hurbanovej evanjelickej spoločnosti literárnej, podpredseda Čs. biblickej spoločnosti a člen prekladateľskej komisie, člen presbyterstva

Východného dištriktu a generálneho presbyterstva, synodál r. 1939, redaktor *Cirkevných listov* a *Tranovského evanjelického kalendára*, spoluzakladateľ *Tvorby* (125. výročie)

13. 4. 1893 – v Lubine sa narodil Juraj Struhárik, evanjelický kňaz, teológ, náboženský spisovateľ a publicista, spoluautor cirkevnej ústavy, v r. 1944 a v 60. rokoch perzekvovaný, nazývaný aj *kniežaťom teológie* (120. výročie)

14. 4. 1943 – v Modre zomrel Vladimír Jurkovič, evanjelický kňaz, bratislavský senior a administrátor Západného dištriktu, národnokultúrny a osvetový pracovník, stúpenec slovenského agrarizmu, spoluzakladateľ potravných družstiev (70. výročie)

15. 4. 1913 – v Košariskách zomrel Pavel Štefánik, evanjelický kňaz, národnokultúrny pracovník a národný dejateľ, zberateľ slovenskej tlače, autor prác z dejín cirkvi, cirkevného zriadenia a práva, básnik, publicista v cirkevnej a národnej tlači, otec M. R. Štefánika (100. výročie)

17. 4. 1988 – v Bratislave zomrel Daniel Rapant, historik, univerzitný profesor, akademik SAV, zakladajúca osobnosť modernej historickej vedy na Slovensku, odborník v oblasti národných dejín, histórie národného obrodzenia, slovensko-maďarských vzťahov a revolúcie 1848 – 49, predseda Historického odboru Matice slovenskej, spoluzakladateľ a predseda Slovenskej historickej spoločnosti (25. výročie)

18. 4. 1838 – v Horných Ozorovciach sa narodil Karol Rudolf Rizner, učiteľ, cirkevný ľudovýchovník a národný pracovník, pomológ, propagátor moderných foriem hospodárenia, ovocinárstva, rozširovateľ českej a slovenskej tlače, propagátor česko-slovenskej vzájomnosti, zakladateľ a organizátor cirkevných a hospodárskych spolkov, nedel'ných škôl, autor príležitostnej poézie a nápevov k duchovným piesňam (175. výročie)

18. 4. 1878 – v Ľuboreči zomrel Daniel Maróthy, evanjelický kňaz, novohradský senior, publicista, básnik, autor lyrických sonetov a baladickej, národne angažovanej i osobnej rodinnej a ľúbostnej poézie, zberateľ folklóru a povestí, otec E. Maróthy-Šoltésovej (135. výročie)

19. 4. 1823 – v Skalici sa narodil Jozef Podhradský, evanjelický kňaz, pedagóg, spisovateľ, profesor srbského gymnázia v Novom Sade, konvertita na pravoslávnu vieru, dramatik, básnik, publicista, obhajca záujmov slovenských evanjelikov v Pešti, prekladateľ, redaktor a vydavateľ cirkevnej i sekulárnej národnej tlače (190. výročie)

22. 4. 1738 – v Banskej Bystrici – Radvani sa narodil Ján Laho, evanjelický kňaz, prvý superintendent obnovennej českej evanjelickej a. v. cirkvi po vydaní Tolerančného patentu Jozefa II., autor nábožensko-výchovnej literatúry (275. výročie)

23. 4. 1838 – na Starej Turej sa narodil Gustáv Pivko, evanjelický kňaz, náboženský spisovateľ, príslušník Novej školy slovenskej, odporca protestantského patentu, homiletik, autor modlitieb, cirkevný publicista (175. výročie)

24. 4. 1813 – na Myjave – Turej Lúke zomrel Ondrej Škultéty, evanjelický kňaz, hudobník, ľudový liečiteľ a pomológ, propagátor a podporovateľ ovocinárstva medzi ľudovými vrstvami, autor cirkevnej partitúry, vydavateľ Markovičovej biblickej *HistorieCírkewní* (200. výročie)

27. 4. 1898 – v Liptovskom Mikuláši sa konalo zakladajúce valné zhromaždenie Tranoscia, kníhkupeckého účastinárskeho spolku, najvýznamnejšieho vydavateľstva ev. a. v. cirkvi na Slovensku v jej modernej histórii, jeho stanovky schválila sedria v Ružomberku 30. 7. 1898; v r. 1918 bolo v Liptovskom Mikuláši otvorené kníhkupectvo a papiernictvo Tranoscia, v septembri – októbri 1943 úrady z politických dôvodov zastavili jeho činnosť – jej obnovenie dosiahol národohospodár Peter Zaťko, v roku 1953 prevzal kontrolu nad vydavateľstvom štát (115. výročie)